

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, Fôiea una data pe septimana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 15 fl. sun. pe unu anu séu 45 doidiaceri, or 3 galbini si 3 doidiaceri mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicar

Nr. 90.

Braslovu, 14. Noembre 1862.

Anulu XXV.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Sciri oficlose.

Ordinatlunea ministeriului de finantia

cu valóre pentru tóte tierile de coróna, (cuprinsa in bucat'a XXXVII a t. l. imp. sub Nr. 81 cu datu 18. Noembre 1862.)

Redicarea aruncaturei de $\frac{1}{2}$ cr. la vinderea cuvertelor de scrisori timbrate.

Spre a castiga mai mare trecere la cuvertele de scrisori timbrate, care dau o securitate deplina in contra feluritelor prevaricatiuni, dela prim'a Dec. 1862 incolo se opresce luarea de $\frac{1}{2}$ cr. de cuverta cá ecivalentu pentru spesele facerii, care se insuma pentru erariu.

Cumparatorii de cuverte timbrate au a depune dar' numai pretiulu timbrului incependu din diu'a acésta incolo, si oficiele postali inca voru insuma numai atata pentru erariu.

Se mai publica o incunoscintiare dela directiunea fin. c. r. din Sibiu din 23/10. pentru tóte comunele contribuente, comunele besericesci, fundatiuni si beneficije si pentru persónele indreptatite de a trage folósele vreunui beneficiu, care sunt indatorate a depune o tacs'a de ecivalentu, in care se admonedia cei cu restantia dela 1. Noembre 1860 a'si depurá datori'a, deca vréu se incungiure esecutiunea; si oficiele de contributiune voru cuietá sumele depurate pana a nu se fi datu afara col'a noua de solvitiune.

Impartirea

Transilvaniei si organisatiunea ei.

I. Acestea cestiuni inca sunt din acele fórte vechi, care inse remanu totu noua, pentruca nu siau luat niciodata deslegarea loru definitiva si indestulátore. Tocma pentru acésta noi carii amu mai luat acestu obieptu si cu alte ocaziuni in desbatere, ne rentórcemu earasi la dinsulu, si credemu ca cu acésta nu facemu vreunu lucru de prisosu.

Impartirea Transilvaniei asiá cumu a fostu aceeași pana la a. 1848 si precumu s'a restauratu dela 1861 incóce este fórte rea, fórte ingreunátore de administratiune si casiunátore de unele spese, care s'ar potea intrebuintiá spre scopuri multu mai folosítore. Comitete de cate 150 pana la 200 mii si earasi altele de cate 30 pana la 80 mii; scaune secuiesci si sasiesci de cate 100 mii si earasi numai de cate 15—20 mii suflete; — comitatu cumu este alu Albei de susu, constatoru din 13 oáse séu insule respandite printre sasime si secuime pana la mediunile Principatelor romanesci; comitate cá Turd'a si Doboc'a, care se intindu dealungulu tierii cá si nisce forme de balauri ce se arata in nuori; orásiele ticalóse séu tocma si unele sate scutite si scóse de sub jurisdictiunea organelor administrative ale comitatului — mai aratatine roguve in tóta Europ'a unu singuru exemplu de o impartire atat'a de órba precum este acésta.

Cativa istorici isi batura capulu cá se afle tóte acelea cause care voru fi conlucratu din vechime, cá Ardealulu se devina impartitu asiá precumu ilu vedemu;

pana acumu inse nici unulu nu a fostu in stare de a scóte la mijlocu cause indestulátore. Intr'aceea pana candu istoricii isi petrecea viét'a loru inghitendu pulbera bibliotecelor si archivelor vechi, marele Josifu II. convinsu despre scaderile si stricatiunile cate purcedu din vechea impartire si organisatiune, care nu e intemeiéta nici pe mediune fresci, nici pe tienuturi multu puçinu de aceeași marime, nici pe unu numeru proportionatu de locuitori, nici pe diversitatea natiunilor, prin prean. rescriptu din 1784 demandá a se impartí Transilvani'a intréga in unuspreiece comitate mari, fara nici o respeptare a vechei impartielii, nici a natiunilor privilegiate.

Acésta impartiéla inse, carea precumu se exprima unulu dintre membrii guberniului absolutu, dá in capu la atatea legi antidiluviane si la privilegiile cele ruginite ale celor trei natiuni predominátore, magiari, secui si sasi, nus'a potutu tiené decatu numai pana la mórtea aceluimonarchu petrunsu de santieni'a drepturilor omenesci pentru tóte clasele, nationalitatile si confesiunile. Asiá dela 1790 inainte drepturile istorice, adica privilegiile asupritóre fusera earasi respeptate si restaurate intru tóta flórea si valórea loru pana la 1848.

In a. 1791 romanii ardeleni cerura dela suveranu si dieta intre altele si aceea, cá tier'a se se impartia din nou si inca pro catu se póte cu respeptarea nationalitatilor, cá asiá fiacare dintre cele trei limbi si natiuni se'si aiba precum dicem, municipiile loru, si prin acelea o sfera propria de activitate si desvoltare nationala (buna óra tocma cá si in Elveti'a); ci rogamintea romaniloru fú delaturata atunci cá si oricandu altadata.

Intre anii 1837 si 1847 veni abia si diet'a Ardealului la cunoscintia, ca tier'a nóstra aru fi intru adeveru fórte reu impartita; deci spre a se pregatí proiectulu unei impartielii noua, se concrediú si acésta cestiune unei comisiuni séu precumu se numia la noi, deputatiuni regnicolare, carea inse pana in ór'a de facia nu facú nimicu. Si cumu erá óre se si póta face o asemenea comisiune celu mai micu pasu in acésta privintia, pe catu tîmpu privilegiile cele mai diferite si mai tragicomice i se lungea pretutindení in drumu? Nu cumva caricatur'a de comitatu a Albei de susu erá se o alature care pe unde se aflá mai aprópe, la sasime, la secuime séu la vreunu altu comitatu „nemesiescu“? Ei, dara proprietarii iobagiloru ar fi protestatu. Séu se fia scosu pe o multime mare de romani de sub jurisdictiunea sasiloru? Ei, dara atunci cateva scaune sasiesci nu s'aru fi potutu tiené nici o luna de dile, din cauza ca sasii numai de sine fara romani nu erá nici decumu in stare de a portá spesele administratiunii si anume a plati lefile direpte si indirepte. Se se fia rotunditu si cateva comitate ori districte séu scaune romanesci? O ho, a trecutu de multu timpulu cnesiate-lor romanesci si Ardealulu nu mai avea nici o trebuintia de bratiele romaniloru in contra turciloru, cá in dilele cele demne de o eterna memoria ale lui Joanu Corvinu (1430—1456).

Prin urmare impartiel'a si tóta organisatiunea tierii a remasu si dupa acelea vreo cateva diete totu precum o vedem restaurata dela 1861 incóce, cu acea singura diferintia numai, cumuca Zarandu, Solnocu, Crasna, Ce-

tate de pétra s'au incorporatu la Ungari'a, pentrucá, precumu dicea cineva, in totu casulu se remana in Transilvania propria mai puçinu elementu romanescu in comparatiune cu celu magiario-secuiescu si cu celu sasescu; — unu scopu acesta, carele intru adeveru s'a si ajunsu binisioru, pentruca dupa numeratur'a din 1857 in acelea patru tienuturi incorporate sunt 202,789 romani *); prin urmare cu atati au remasu mai puçini in Ardealu, ceá ce inse in analis'a din urma nu supara nimicu **indata** ce vomu presupune, cumuca ei si in Ungari'a totu romani voru remané, buni patrioti, inse si buni romani, despre cari se nu se póta dice: Nos numero sumus et fruges consumere nati. —

Dupa total'a calcare a revolutiunii tramisu fiindu gen. Bar. Lud. Wohlgemuth in calitate de Gubernatoru civilu si militariu prin prochiamațiunea sa din 21. Sept. 1849 si cu privire ca tier'a sta sub legea martiala, aceeași se imparti in siese districte militare, in a caroru frunte stá cate unu comandantu militariu de districtu, eara alaturea cu acesta cate unu comisariu civilu de districtu, eara subordinatii acestora erá comisarii si subcomisarii de cercuri, in care se subimpatisera districtele. Acestea organe erá chiamate a ingiiji pentru administratiunea politica a tierii; numai dela 1852 inainte li s'a datu prin preanaltu decretu din 25. Febr. alu aceluasi inca si o sfera de activitate judecatorésca, inse numai transitoria; eara pentru procesele criminale in 20. Noembre 1849 s'au intocmitu cateva tribunale asiá numite interimale, earu mai tardiu prin publicatiunea guberniale din 28. Aprile 1850 s'au asiediatu cele siese tribunale criminale provisorii.

La acésta impartiéla, care fu cea dinteia dupa revolutiune, se respektasera in catuva elementele nationale. Numai asiá numitulu Sachsenland care apucase a se víri si in constituțiunea octroata la 4. Mart. 1849 remasese sub comitele sasescu br. Fr. Salmen si cu toti functionarii sei municipali politici si judecatorésca. Ci in lunile dinteiu ale gubernatorului Schwarzenberg se dete si Sachsenlandulu preste capu si tíera tóta se imparti din nou fara nici o respektare a nationalitatiloru in 10 districte mari si 79 de cercuri politice. Acésta impartire se numi cea definitiva si tienú pana in Aprile 1861. Organizatiunea numita definitiva, introdusa de catra regimulu absolutu cu tóte folósele si scaderile ei este oititoriloru in memoria multu mai próspeta decatu cá se avemu trebuintia de a le enumera mai pre largu aici. Totusi fiinduca scopulu este a dá ocaziune si cititoriloru mai puçinu deprinsi in afaceri de acestea, cá se traga paralela si se si formeze singuri judecata despre ambele impartieli, adica cea vechia ardeléna si cea noua austriaca, dati se aruncamu si aici cateva observatiuni.

Noi in organizatiunea politica introdusa de regimulu absolutu amu intielesu prea bine ce sunt asiá numitele Cercuri — Bezirke cu pretorii si cu adjunctii loru, nici odata inse n'amu potutu pricepe ce sunt cele 10 Districte — Kreise, cu 10 Kreishauptleute si cu totu personalulu loru, si leamu tienutu totudeauna de nisce functiuni care potea lipsi cu totulu din tíera. Se se fia despartitu la cercuri ramur'a politica de cea judecatorésca, se se fia pusu capii cercuriloru in calitatea loru de administratori politici in reportu deadreptulu cu guberniulu; se fia avutu asiá numitii fosti adiuncti atributiuni judecatorésca cu totulu independinti de administratori, si poporimea nu ar fi avutu atatea cause de a se vaierá, cumuca cu tóta multimea functionariloru li se administra dreptatea cu mare anevoia. Se se fia lasatu comunelor cevasi mai multa autonomia, statorita inse prin o lege comunala, buna óra cum fusese cea din 1849 (inse la 1851 delaturata), atunci Bezirkeriloru inca le lipsia amesteculu in tóte ameruntele si secaturile ómeniloru privati; ei ei avea a tiené de chica mai multu numai pe deregatorii comunelor. In modulu acesta administratiunea se inlesnia si spesele inca se impuçiná.

In catu pentru tribunalele judecatorésca se cuvina a marturisi in cugetu curatu, ca aceleasi au fostu multu mai bine organizate si au lucratu cu folosu mai mare decatu cele vechi ardelenesca; eara scaderile ce s'au vediutu au purcesu mai multu din firea ordinei de procedura, carea prea era de totu pedanta, cumu si din lips'a cunóscerii limbiloru patriotice la judecatorii straini.

*) Adica in Partes adnexae totalulu numeru alu locuitoriloru este 253,486, din care 202,789 romani, 35,488 magiari si 15,209 alte nationalitati. sum'a 253,486.

Lumea inse tiene un'a, ca administratiunea si judecat'a nemtiésca, cumu ii dice poporulu, a fostu prea preste mesura scumpa si piparata. Se vedemu in cifre.

(Va urma.)

Caus'a D. Sipotariu, asesoru de judecata din Doboca si straferirea lui o descrie „Const. Oest. Zeitung“ in Nr. 523 din 13. Noembre, intr'o corespondintia din Clusiu cu datu 8. Noembre sign. W. in modulu urmatoriu:

„Romanii nostri, cu tóte ca reprezentantii loru leau elupatu mai deunadi in adunarile comitatense victorie nationale, inca totu se mai afla reu dispusi si tare turburati din caus'a transferirei disciplinare a asesorului Sipotariu dela Doboca la Deesiu, registrata mai eri in tóte jurnalele. Indreptarea publicata in „W. Z.“ n'a liniscitu animele.

Diurnalele romane cernu caus'a acésta neintreruptu pe intrecute, si rezultatulu resonamentelor loru e in fine, ca Sipotariu sta cá prinosu, cá jertfa aperarei limbei. Atata ei recunosc, ca Sipotariu a potutu gresi in contra disciplinei, ca parasi siedinti'a unei pertractari finale, din cauza, ca acésta in contra instructiuniloru sustatórie erá se se pertracteze in limb'a maghiara, dovedindu, ca apucatur'a acésta nu póte avé locu: totusi, dupa judecat'a nationaliloru lui, calcarea planuita a instructiuniloru din partea presiedintelui fú cu multu mai dechiarata si mai flagranta, decatu, cá chiaru acela, care constata calcarea si in fapta o si impedeá, se fi meritatu strict'a penalitate pe cale sumaria, pe candu calcatoriulu instructiuniloru se facu scapatu usioru p'aci'ncolo. Deacea ei si aici sunt plecati a vedé earasi prigoni nationale.

Sipotariu ad. se pretiuesce de mai multi ani de unu barbatu dintre cei mai intieleginti si mai leali ai poporului. Elu nu numai in 25. Sept. a. c. ci si in anulu trecut la tóte congregatiunile marcale ale comitatului Clusiu si Doboca si a doveditu alipirea sa la diplom'a si actele imper. intr'unu modu precatu de ghibaciu pe atata surprindietoriu; si cuventarile ce lea tienutu elu la atari ocaziuni au aflatu resunetu puternicu si preste marcele acestui comitatu in afara intre poporulu romanu si i au castigatu amórea si stim'a natiunei sale. Meritele lui inse nu se tiermurescu numai pe oampul politicu; activitatea ce a aretatu elu impreuna cu judele primariu M. Bohetielu la redicarea institutiunei si a culturai poporului e renumita si cu lauda cunoscuta, si tocma acésta impregiurare e pentru o partita órecare din tíera unu gimpe in ochiu.

Adunarea comisiunei comitatului Doboca din Septembre, precumu scimu, alesc pe Sipotariu pentru trei posturi municipale, spre ai dovedi prin acésta tributulu recunoscintiei si ai asecura remanerea in comitatu, si nu si póte cineva intipui, cata consternare amari inimele reprezentantiloru romani din comitatu, candu in locu de dorit'a si asteptat'a intarire a alegerei lui vediura, ca s'a straferitu. De acésta mesura ei pare reu in genere poporatiunei romane de pe totu loculu. Ea se mira, ca gubernulu, care orcumu provóca energiósá pasire a conducatoriloru romani in favórea politiceii guberniului, de alta parte apoi, candu pasiescu cu energia si in favórea intereselor sale legale nationale — nu observa façia cu ei o mai mare crutiare! Poporulu de diosu, care nu este initiatu in secretele oficieloru si in politic'a mai inalta, tiene inca si pana adi, ca chiaru purtarea politica — séu cu alte vorbe, — insusi cunoscutulu simtiementu austriacu a lui Sipotariu e caus'a transferirei lui la Deesiu, si apoi din alta parte elu se intaresce in acésta credintia, din partea aceea ad. careia ei cadu bine la socotéla astufeliu de crimptitie.“

Naseudenii inca au nevoia cu pretensiunile cele venjóse in privinti'a limbei, de óra ce tabl'a r. pretinde si dela sedri'a acésta, in a carui giuru, dóra in 44 de sate nu se aflá unu singuru sufletu maghiaru, nu se audia cu anii unu singuru cuventu maghiaru, cá acumu se si faca tóte relatiunile in limb'a maghiara, provocanduse la resolutiunea imp. din 21. Dec. 1860 si la legea din 1846/7. — Am dori a primi in cunoscintia protocolulu comisiunei tienute de curundu, cá se nu cumuva crédia publiculu din tacere, ca Naseudenii n'au lucratu nemica, ce ar poté animá si servi de mustra. — Certele cu comuele sase in caus'a paduriloru nu mai ieau capetu; apoi despre rezultatulu activitatii comisiunei pentru regularea referintieloru de proprietate inca astépta publiculu a fi informatu, pentruca in politica se facu incheeri si dela singularitati la nniversalitati, cu tóte, ca filosofi'a nu o concede acésta. —

Dintr'o corespondintia din Osiorheiu cu semnalulu crucei in „S. B.“ Nro 233 vedemu, cumuca depunerea juramentului D. asesoru de tabl'a reg. G. Romanu in urm'a decretarei cancelariei aulice, urmata la recursulu D. Romanu, se facu in

septeman'a trecutá in limb'a maghiara. — Nu se scia, cate comunitati au reesitu ou estórcerea recunóscerei limbei materne, eaci celea indiferente cu buna séma 'si voru musicá limb'a, ori catu de scurta a fostu ea pana acumu. —

Dela Orastia ne aduce „H. Z.“ o descriere circumstantiala a unei bune primiri, ce avú comitele natiunei sasesci D. Conrad Schmidt, unde se aflá in 14., 15. si 16. Intre celalalte dîce: ca in 16. dominá o incordare mare si o pre'n-grigire, fiinduca éra de a se tiené sesiune de magistratu si comunitate, se se resolvedie multe petitiuni. „Lucrulu merge cu infocare, dîce „H. Z.“ Petitiuni nedrepte si nelegale (limb'a oficiala romana, ocuparea posturilor de oficia cardinale cu romani si cantilen'a cea vechia (ad. doin'a —) despre a pasari nesuferibile, cantata de preotulu romanescu din Cud-siru;) administratiunea manca, si afligatóre; marirea salareloru si gingasi'a colisiune a doi doctori, dintre cari unulu se redimá pe denumirea s'a suptu guvernulu imp. si celalaltu pe o noua denumire.“ Tóte acestea asteptá resolutiune cá unu nodu gordianu dice „H. Z.“ adaugundu, ca D. comesu, cu acésta occ. au taiatu deodata ghemulu celu inoalcitu cu sabi'a prudentiei si a legalitatei, scapandu nauti'a cea clatinata din valurile ce o impresurá scl. — Din referad'a acést'a apocaliptica ni se maresce curiositatea spre a fi informati despre deslegarea susunimitului nodu si ne pune la mirare si aceea, ca fara a cetí si numele judelui r. D. de Domzsa se dede presidiulu judelui scaun. D. Nagy, fiinduca alegerea oficialiloru magistratuali dupa lege numai la fiacare alu doilea anu sear poté luá inainte. — Óre se afla legea acésta in actele imp. din 20. Oct. 1860? — Está e altu nodu gordianu, óre cum se va deslegá, candu? si cu ce sabia? —

Drumu de feru. Totu „H. Z.“ sorie, ca i se impartasiesce din parte bine informata, cumuca capitalulu recerutu pentru cladirea drumulu de feru Aradu-Turnu-rosiu, s'a si subscrisu pe deplinu.

Aiudu 8. Nov. Acest orasiu fu impreuna cu locuitorii unguri fruntasii din impregiurulu lui martoru alu unci solenitati intreite nationale si confesionale. In acésta dî adica s'a restauratu dupa o intrecurmare silita de 13 ani seminariulu teologicu alu reformatiloru, facultatea juridica, cum si trei catedre profesionale de facultate, si asiá gimnasiulu s'a re'naltiatu earasi la rangul de colegiu cu aceea sperantia, cá dupa cativa ani se se prefaca in universitate, care apoi se fia cercetata de catra toti fiii Transilvaniei fara diferentia de nationalitate si confesiune...

Publiculu ungurescu érá adunatu la acésta solenitate intr'unu numeru insufiatoru de respectu, in catu sal'a cea mare a colegiului pe la 9 óre dim. érá plina indesuita de ascultatori. In fruntea salei se vedea asediatu portretulu principelui Gavriilu Betlen fundatorulu acestui colegiu inainte cu mai multu de doua sute ani.

Pe la 9^{1/2} óre Esc. Sa D. comite Emericu Mikó, cá curatoru primariu alu colegiului, insoçitu de episcopulu (superintendentu) intrá in sala intimpinatu de vivate si de musica; eara apoi ocupandu scaunulu de presiedinte intr'unu cuventu istoricu elaboratu cu tóta art'a unui retoru de renume, descrie tóte prefacerile si fatalitatile prin care au trecut de ani 200 colegiulu si orasiulu. Acesta fu cuventulu de instalatiune. Dupa aceea urmara cuventurile profesoriloru, si anume a lui Gazda Jozsef de teologia, a lui Gyarmathi Samuel de drepturi, a lui P. Szatmári Károly de istoria, care doua cuvinte din urma fusera priimite cu Eljen sgomotóse, — apoi alu rectorulu profesoru Kasza Daniel si alu profesorulu Sándor Domokos in numele tinerimii.

Insemnamu ca anume ungunii reformati din Ardealu au pusu totudeann'a mare temeiu pe exercitii oratorice, sprá care scopu se si folosescu de multe ocazioni, pentru care si au oratori relative mai buni de catu alte confesiuni; atata numai, ca unii tienu cuvinte prea peste mesura lungi. — In aceeași dî comitele Mikó dete o masa de 100 persóne, eara sér'a fusera serenade cu conductu de faele.

AUSTRIA. Vien'a, 16. Oct. Cu bucuria iau pén'a, se insciintiezu pre onoratulu publicu romanu despre frumós'a solemnitate ce o serbá regimentulu nostru imperatulu Alesandru alu doilea de infanteria, in lun'a lui Sept. a. c. cá se véda si se-se mandrésca parintii si consangeni nostrii cu sentimentele nationali, de carii sunt inflacarate piepturile filoru si fratiloru loru in departare.

Camu in lun'a lui Iuliu ni se dede de soire, cá sub decursulu stationarei regimentulu nostru, este orínduitu de a merge in Lager pe o luna de dile lenga Orasiulu Wimpasing, doue statiuni dela Vien'a, unde fiindu ertatu fiacarei limbi dintre ostasi a se produce ou cantarile si jocurile sale nationale, ne folosiramu si noi ostasi romani de acést'a ocaziune, ca se ne producemu in strabunele jocuri, si frumósele hori nationale; solemnitatea s'a intemplatu in 5 si 18 Sept. a. c. precumu urmédia:

Imbracandune in costumulu nationalu, in camasia alba aternatóre pana din susu de genunchi, preste midiulocu unu brúu frumosu, la grumadi cate o marama alba, pe capu caciul'a lui Mihaiu eroulu, infrumseatiata cu tricolorulu nostru, si ou colorulu nemtiescu, tienuramu in mana cate unu buchetu de flori de tóta colórea si altulu in briu. Subscrisulu cá Corporalu si comandantu alu celorlalti, imprumutandu spada dela unu ofieiru i-amu condusu la loculu destinatu, infinti'a de façia a Domnului Generalu Schwartz cavaleru, incepuramu cautecele: „Audi buciumu“ s. c. Dupa care urmara: „Ranitu in resbóie soldatulu cadiuse.“ Eu avému o data drépta bogatia „Salta Romane plinu de mandria.“ Ah! sabi'a lui Trajanu', si finiramu cu „Dóme tiene si protege patri'a s. c. — Dupa aceea subscrisulu tienú o cuventare scurta si intreba pe ostasi: fratiloru romani! Vreti voi din tóta anim'a se diceti se traiésca bunulu nostru imperatu? se traiésca resuna din tóte partile! Asemenea inaltiaramu entusiastice vivate pentru gratiós'a nóstra imperatésa Elisabet'a, pentru D. generariu, si pentru celalalti Domni oficierii ai nostri. Dupa aceea Dlu generalu reponendu siepc'a josu ne response in limb'a, in limb'a romana — cuvintele urmatóre: „Se trati voi fratiloru romani! Eu amu cetitu numele vostru in multe carti istorice, si amu vediutu ca ati fostu totudeun'a bravi. Me bucuru, ca si voi semenati stramosiloru vostrii, si se sciti ca acestea tóte le voiu arata Maiestatea Sale, cate ati facutu din partea vóstra.“ —

Acumu ne compuseramu 24 de insi in doue glede; in cea dintaiu érau, carii sciau a canta si a jucá „Romanulu“, a dou'a gleda o formara feciori carii sciau a jucá jocuri populare. Apoi ducundu doi diplasi midiuloculu nostru, si inoependu se dica „Romanulu“ incepuramu a jucá, avendu si pinteni de jocu, si facuramu tóte 14 figure. Domnulu Generalu si alti Domni insemnati, din rendulu militariu si din celu civilu, isi pasceau cu multa desfatere ochii; le placura fórté dantiurile nóstra si disera, ca sunt sanatóse, si frumóse.

In 18. Septembre a. c. avuramu fericirea de a salutá pre Maiestatea Sa in midiulocu nostru, cu care ocaziune repetiramu eara horele amintite mai susu, candu éramu in o indepartare camu de 7 pana in 8 pasi de Maiestatea Sa, atunci resuna aerulu de intonarile nóstre: se traiésca imperatulu! in urma finiramu cu cantarea imnulu popularu. —

Asia sea serbatu acésta dî pentru noi atatu de dorita si credu ca pretiuitulu nostru organu: „Telegrafulu Romanu“ vá primi scirea acést'a in colónele sale cá dovada, ca si noi soldatii suntemu mandri cu nationalitatea nóstra romana si ca si soldatulu este stimatu de mai marii sei, candu isi paziesce credinti'a si are purtare buna. Th. Gritt. (T. R.)

Chronica esterna.

ITALIA. Taurinu, 21. Noembre. Scitile telegrafice despre parlamentulu Italiei nu ne aducu nici unu extractu din Mesagiulu regescu; din care se potemu judeca despre eventualele porniri, regresari reactionare, vietia séu pericul pentru viitoriulu Italiei. — Din 18. Noembre nóptea se stracurá unu telegramu in „Botschafter“, care anuncia, ca Ratazzi a depusu documentele privitórie la caus'a romana pe mas'a causei deputatiloru si cerendu Buoncampagni a interpela despre politic'a min., Ratazzi dîce, ca i va responde. De aici numai scimu alta, decatu, ca in sér'a din 20. Noem. Buoncampagni, cá conducatoriulu majoritatei, a interpelatu, séu provocatu la respundere pe ministeriu: pentruca n'a impededatu de timpuriu inarmarile lui Garibaldi; pentruca nu s'a conchiamatu parlamentulu indata dupa afer'a dela Asprumunte? amnesti'a de ce s'a amanatu atatu de tare, si starea de asedia earasi? Pentruce a urmatu elu asia neconditionatu influintiei Franciei delaturandu pe ceea a Angliei si in urma constatéza cá ministeriulu nu posedea auctoritatea de lipsa in tíera si nu representéza maioritetea.

